

Selv Mellemøst-konflikten var iøvrigt ikke genstand for egentlig behandling i selve generalforsamlingen, men derimod for en betydelig aktivitet uden for forsamlingsalen. Således var i generalforsamlingens indledende fase udenrigsministrene fra de i konflikten involverede lande og fra de fire stormagter samt generalsekretærens særlige repræsentant, ambassadør Gunnar Jarring, i New York samtidig og havde en lang række indbyrdes samtaler og drøftelser, der dog fortsat ikke omfattede de modstående parter i konflikten dem imellem. Som ét resultat af denne megen aktivitet blev firemagtsforhandlingerne genoptaget, men både disse forhandlinger og de sideløbende tomagtsforhandlinger mellem Sovjetunionen og USA har endnu ikke ført til målet, en reaktivering af Jarring-missionen.

Iøvrigt blev de mellemøstlige problemer naturligvis behandlet i mange indlæg i generaldebatten. Den både politiske og følelsesmæssige højspænding omkring dem slog endvidere igennem, ikke blot i behandlingen af de palæstinensiske flygtninges humanitære problemer, men også i visse menneskeretlige og sociale spørgsmåls behandling, ja satte overhovedet sine spor på behandlingen også af spørgsmål, som ikke vedrører Mellemøstenkonflikten.

3. Ethvert forsøg på en almindelig samlet bedømmelse af en generalforsamling rummer generaliseringens risici, og det er ikke forbavsende, at de indtil nu foreliggende almindelige vurderinger af den 24. generalforsamling er indbyrdes afvigende.

Generalsekretæren og præsidenten for 24. generalforsamling har således begge givet udtryk for, at de i alt vurderede samlingen positivt. U Thant mente, at tre hovedtræk trådte frem: for det første en aftagende heftighed i debatter om spørgsmål, der berører krig og fred, for det andet de små magters og fattige landes tilkendegivelse af, at de ikke nødvendigvis vil følge supermagterne i spørgsmål, der berører menneskehedens muligheder for overlevelse og fremskridt og for det tredje et ægte samarbejde mellem nord og syd i økonomiske spørgsmål.

De kritisk indstillede, herunder toneangivende presseorganer i vestlige lande, har fremhævet, at samlingen kun opviste få konkrete resultater af betydning, at de små

magters og fattige landes demonstrationspolitik over for supermagterne er i bedste fald meningsløs, og at der iøvrigt var en beklagelig mangel på alvor at spore hos dele af medlemskabet i bl. a. visse administrative og organisatoriske anliggenders behandling.

4. Med det forbehold at en dyberegående vurdering kun kan foretages i et længere perspektiv, finder jeg ikke, at den 24. generalforsamling giver særlig anledning til skepticisme eller pessimisme.

FN beviste på ny sit værd som international mødested for repræsentanter for mange stater, af hvilke nogle ellers ikke eller kun med vanskelighed kunne komme i kontakt. Ligeledes beviste den generaldebat, der traditionelt indledte generalforsamlingen, på ny sit værd som det, der med et træffende udtryk af en dansk lederskribent er blevet betegnet som „en international statusopgørelse“. Som sådan er generaldebatten efter min mening tillige ikke blot et nyttigt supplement, men måske i visse tilfælde til og med et nyttigt korrektiv til staternes holdning ved afstemninger.

Med disse stort set katalytiske funktioner er naturligvis ikke tilstrækkelige til at begrunde FN's eksistens eller tildele organisationen den placering og rolle i verdenspolitikken, som rettelig bør tilfalde den. Hertil kræves dels egne beslutninger og derpå baserede handlinger, dels at afstanden mellem de sidstnævnte og de førstnævnte ikke bliver for stor. Det anses almindeligvis, og efter mit skøn med rette, som et fundamentalt fremskridt, at FN blev opbygget på princippet om flertalsafstemning, medens Folkeforbundet som bekendt i det væsentlige var baseret på enstemmighedsprincippet. Men det må samtidig stå klart, at afstemningssystemet i generalforsamlingen fordrer en betydelig selvdisciplin. Når derfor grupper af medlemsstater fra tid til anden har benyttet flertalsprincippet til i visse tilfælde at gennemtrumfe vedtagelser, der aldrig vil blive andet end et stykke papir, enten fordi de kun støttes af omkring eller under halvdelen af hele medlemskabet, eller fordi de helt savner støtte fra de dele af medlemskabet, som alene kunne gøre noget for at omsætte dem i handling, så er dette naturligvis beklageligt. Men hovedreglen er det lykkeligvis på ingen måde.